

Några patientfall - Graviditetsrådgivning

Carolina Bigert, med dr, överläkare, specialist i yrkes- och miljömedicin
Centrum för arbets- och miljömedicin, Region Stockholm och
Institutet för miljömedicin, Karolinska Institutet

Fall 1. Gravid möbeltapetserare, 32 år

- Gravid i vecka 25, första graviditeten.
- Frisk, medicinfri.
- Arbetar som möbeltapetserare i eget företag, i en källarlokal.
- Tapetserar och klär om möbler, limmar och fäster tyger. Bl. a soffor, fåtöljer, stolar. Utför också en del sömnads- och stoppningsarbeten.
- **Har frågor kring om kemikalierna i spraylim kan vara farliga för barnet.**

Fall 1. Gravid möbeltapetserare, 32 år, forts.

Exponering

- Det **spraylimmer** som hon använder innehåller enligt innehållsförteckningen betydande mängder **organiska lösningsmedel** (aceton och nafta), samt mindre mängder bensen (bensen är klassat som **cancerframkallande**).
- Exponeras för **tunga lyft** då hon bär och hanterar tunga möbler, t. ex soffor som ska bäras upp och ner för trappa. Lyft av otympliga möbler och arbete i obekväma arbetsställningar.
- Använder **klammerpistol** en stor del av arbetsdagen (har då hörselskydd).
 - ✓ Tidigare mätning av **buller** i en annan utredning visade att gränsvärdet överskreds för både maxnivå och peaknivå vid skjutning med klammerpistol, med en ekvivalentnivå på drygt 80 dBA beräknat över en 8 timmars arbetsdag.
 - ✓ Hon hade själv uppmätt en bullernivå på 98 dBA med en app i telefonen när hon mätte nära in på klammerpistolen.

Fall 1. Gravid möbeltapetserare, 32 år, forts.

Rekommendationer

- Avråds från exponering för spraylim och tunga lyft under resterande graviditet.
- Även undvika användning av klammermaskin, pga höga bullernivåer.
 - ✓ Miljöer där det krävs hörselskydd bör i regel undvikas under hela graviditeten.
- Rekommenderades att avstå från arbetet som möbeltapetserare under resterande graviditet, eftersom hon inte hade möjlighet till anpassade arbetsuppgifter. Fick intyg för att ansöka om graviditetspenning.

Fall 2. Gravid snickare/målare, 27 år

- Gravid i vecka 12, andra graviditeten.
- Väsentligen frisk, medicinerar mot hypothyreos.
- Arbetar med design, snickeri och måleri, främst utomhusmöbler. Företaget har fyra anställda.
- Använder flera maskiner som bullrar: Skruvdragare, borrar, kapmaskiner, hammare mm (använder hörselskydd).
- Använder flera olika färger, lim och spackel, bl. a: "One door & window tech base white", "Casco Cascol Polyurethane", "Plastic pudding kemiskt trä" (använder andningsskydd).
- **Undrar om något i hennes arbetsmiljö kan vara skadligt för fostret.**

Fall 2. Gravid snickare/målare, 27 år, forts.

Exponering

- De maskiner hon använder har alla så **höga bullernivåer** att de är olämpliga att använda under graviditet. Risk för hörselskada, stresspåverkan och tillväxthämning.
- Flera av produkterna (**färger, lim och spackel**) är märkta H351 "misstänks kunna orsaka cancer" eller H361d "misstänks kunna skada det ofödda barnet". Exempel på skadligt innehåll: Titandioxid och Styren.
- Exponeras för **tunga lyft** vid hantering av möbler, möbeldelar, maskiner och annan utrustning.

Fall 2. Gravid snickare/målare, 27 år, forts.

Rekommendationer

- Avråds från användning av bullrande maskiner under resterande graviditet.
- Avråds från användning av kemiska produkter som är lösningsmedelsbaserade eller som innehåller ämnen som är klassade som carcinogena eller reproduktionsstörande.
- Avråds från arbete med tunga lyft.
- Hon planerade att kvarstanna i arbete på deltid med anpassade arbetsuppgifter, främst inom design och administration. Kan överlåta vissa av arbetsuppgifterna till kollegor. Planerar ansöka om graviditetspenning på deltid.

Fall 3. Gravid frisör, 40 år

- Gravid i vecka 30, första graviditeten.
- Väsentligen frisk, men har fått ryggvärk och foglossning.
- Arbetar som frisör i en lokal där flera kollegor arbetar samtidigt. Klipper, färgar, permanentar, bleker mm. Använder skyddshandskar men inte andningsskydd.
- Gör ibland även keratinbehandling (rakpermanent) 3-4 gånger per vecka. Medlet appliceras i kundens hår och värms med en fön.
- Var tredje arbetsdag tar hon emot leveranser av produkter i lådor som kan väga uppskattningsvis 5-15 kg. Står hela dagarna.
- **Arbetet börjar bli tungt och hon oroar sig för frisörkemikalierna.**

Fall 3. Gravid frisör, 40 år, forts.

Exponering

- **Hårfärgämnen** kan innehålla spår av cancerframkallande ämnen, även om det numera inte är tillåtet med cancerklassade ämnen i hårfärger. Man kan skydda sig med handskar och genom att färga *efter* klippning, eftersom frisörer exponeras för färgämnen från nyfärgat hår i samband med klippning.
- **Keratinbehandlingsprodukter** innehåller formaldehyd vilket är klassat som cancerframkallande och allergiframkallande. Vid uppvärmning bildas ångor innehållande formaldehyd. Svårt och olämpligt för gravida att använda andningsskydd hela dagar.
- **Tunga lyft** vid leveranser och stående arbete större delen av dagen.

Fall 3. Gravid frisör, 40 år, forts.

Rekommendationer

- Avråds från exponering för hårfärgämnen, keratinprodukter och tunga lyft under resterande graviditet.
- Även sekundär exponering för ångor från bl. a keratinprodukter via andra frisörers arbete bör undvikas. Det finns dock inget eget rum hon kan arbeta i.
- Rekommenderades att avstå från arbetet som frisör under resterande graviditet, om arbetsgivaren inte har möjlighet att anpassa arbetet tillräckligt mycket. Dessutom tungt och belastande att stå och arbeta hela dagar i slutet av graviditeten. Kan vid behov ansöka om graviditetspenning.